

Razvoj i profesionalizacija usluga za djecu rane dobi u belgijskoj Francuskoj zajednici

Florence Pirard

Florence Pirard otkriva kako profesionalni razvoj, kakav je planiran novim modelima brige o djeci u slabo naseljenim područjima, vodi do većeg sudjelovanja obitelji.

U regiji Luxembourg u južnom dijelu Belgije (s populacijom od tek 50 ljudi na četvorni kilometar), odgoj i obrazovanje u vrtićima ima brojne karakteristike tipične za ruralne i slabo naseljene krajeve: široko raštrkane obitelji, veću geografsku udaljenost raznih javnih službi i usluga, što pridonosi profesionalnoj izolaciji, te udaljenost od većine centara koji se bave istraživanjima, edukacijom i posudbom stručne literature. To profesionalizaciju odgoja i obrazovanja u vrtićima čini još težom i kompleksnijom. Nadalje, u usporedbi s urbanijim sredinama, dolazi i do zamjetnog porasta cjelodnevnog boravka djece.

Kako bi razvili odgojno-obrazovne službe za regiju Luxembourg, te ponudili uslugu koja bi se više temeljila na radu u odgovarajućim centrima, javna služba Francuske zajednice u Belgiji *Office de la Naissance et de l'Enfance*, koja se bavi brigom o djeci od rođenja, surađuje od 2004. godine s lokalnim organizacijama kao *Promemploi association* na primjeni cijelog niza inicijativa. Cilj je razviti i učiniti raznovrsnim pružanje usluga u odgoju i obrazovanju djece - čak i u manje naseljenim područjima. 2004. godine postojao je manjak vrtića, čija je pokrivenost u otprilike 50% županija bila i manja od prosjeka Francuske zajednice. Mjesta koja su postojala u vrtićima bila su također neravnomjerno raspoređena, a pokrivenost je varirala od 0% do 49.5% od područja do područja. Danas 59% svih županija (u usporedbi s 36% u 2004. godini) i 33% zajednica s manje od 5000 stanovnika (4% u 2004. godini) imaju barem jedan vrtić, uz privatne centre za cjelodnevni boravak, što je značajno povećanje različitih usluga odgoja i obrazovanja djece rane dobi. Kao rezultat takvog razvoja, danas obitelji imaju veći izbor različitih

usluga koje se tiču djece, npr. mogu birati između privatnog i javnog vrtića, povremene ili redovne skrbi van vrtića ili škole, hitnog servisa za čuvanje djece itd. Sadašnji projekt u suradnji s Valonskom službom za integraciju djece s teškoćama AWIPH (*Agence wallonne pour l'Intégration de la Personne handicapée*) također ima za cilj integraciju djece s teškoćama u ove programe.

Dok razmatramo razvoj ovih programa, te imajući na umu ograničenja ruralnih područja, važno je osigurati da kvantitativni (otvaranje više vrtića) i kvalitativni ciljevi (briga za djecu kroz mrežu integriranih lokalnih aktivnosti) ostanu blisko povezani. Zato je potrebno stvoriti planove kojima bi se poticala profesionalizacija ovih usluga. Temeljeni na partnerstvu, ti planovi predviđaju stvaranje mreže profesionalaca koji rade u raznim dječjim službama i potiču suradnju u pitanjima od zajedničkog interesa (mentoriranje novih odgajatelja, kontinuitet odgoja i obrazovanja djece, rad s mješovitim dobnim skupinama djece u grupi, itd.). To dovodi do stvaranja radnih grupa koje u okviru različitih projekata analiziraju postojeću praksu. Tijekom značajno dugog razdoblja (od barem 3 godine) i uz podršku i vodstvo menadžmenta i stručnjaka za različite resurse, ove radne grupe ne samo da pomažu razbiti profesionalnu izolaciju, već i otkrivaju nove načine stvaranja i pružanja usluga u predškolskom odgoju i obrazovanju, te u rad uključuju i obitelji djece. Vrtići u regiji Luxembourg često rade s mješovitim grupama ('vertikalnim grupama') - ne iz obrazovnih ili socijalnih razloga - već zbog lokalnih problema, kao što je mali kapacitet i nedostatak prostora, te manji broj stručnog rukovodećeg osoblja. To često

stvara velike probleme odgajateljima, s obzirom na to da nemaju jasne radne upute za rad u vertikalnim grupama. Zbog toga je predloženo stvaranje posebne projektne grupe, koja bi okupila ravnatelje, pedagoge i odgajatelje, privatne i javne centre za cjelodnevni boravak djece i sve koji rade s mješovitim dječjim grupama. Provela bi se studija o radu u takvim grupama iz kuta gledanja djece, njihovih obitelji i samih odgajatelja.

Cilj je studije identificirati neophodne uvjete koje je potrebno osigurati kako bi svako dijete dobilo zasluženu pažnju, kako bi se potaknula pozitivna interakcija djece različitih dobnih skupina i kako bi se omogućilo djeci da neometano završe aktivnosti u kojima sudjeluju i na taj način zadovolje svoju potrebu za otkrivanjem i istraživanjem. Odgoj djece u mješovitim grupama nije lako ostvariti: studija je istaknula važnost dobre organizacije, planiranja unaprijed, stalne prilagodbe na konstantnu izmjenu sastava mješovitih dječjih skupina tijekom dana, te nepredvidivost broja upisane djece i one koja redovito pohađaju vrtić u ruralnim područjima. Ova praktična analiza, koju su proveli djelatnici različitih ustanova, a koju podupiru odgajatelji iz drugih regija i službi, također ohrabruje nove pristupe obiteljske uključenosti u odgoj i obrazovanje djece. U regiji u kojoj su mladi roditelji odvojeni od svoje šire obitelji, dječji vrtić može postati mjestom u kojem se roditelji susreću, družu i razgovaraju, a djeca razvijaju povezanost s mjestom svog boravka.

Florence Pirard je pedagoška savjetnica javne službe Francuske zajednice za brigu o djetetu od rođenja u Belgiji, *Office de la Naissance et de l'Enfance* in Belgium.
florence.pirard@one.be